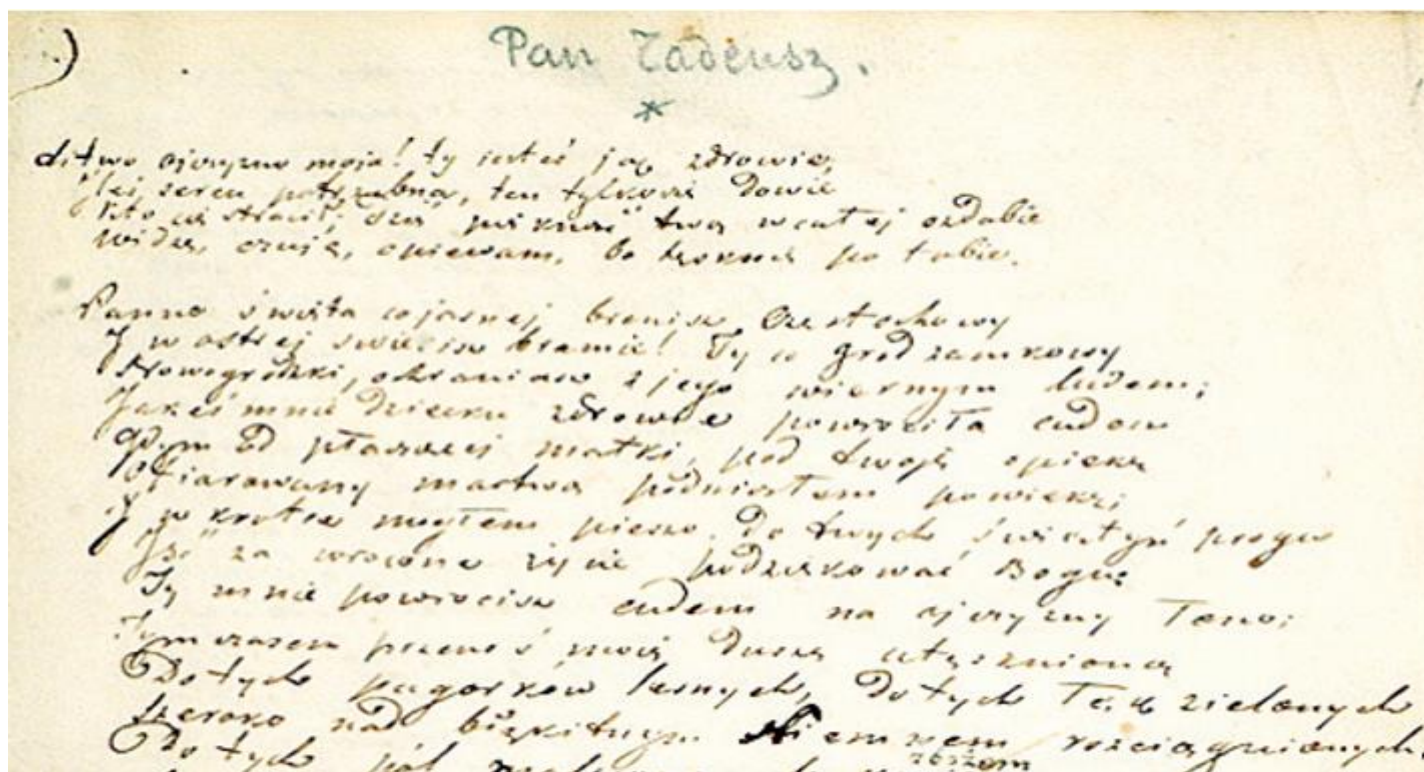

Lekcja biblioteczna dla klasy VIII

Drodzy Uczniowie, ☺

przeczytaliście niedawno treść naszej narodowej epeji – „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza.

Lekcja ma służyć powtórzeniu materiału oraz sprawdzeniu, co udało Wam się zapamiętać z treści lektury.

(fragment rękopisu „Pana Tadeusza”)

1. Ustal, kim są dla siebie wymienieni bohaterowie?

- a) Jacek Soplica jest dla Tadeusza....., dla Ewy.....
- b) Tadeusz jest dla Jacka Soplicy....., dla Zosi....., a dla Sędziego.....
- c) Zosia jest dla Ewy....., dla Stolnika Horeszki....., dla Telimeny.....
- d) Ewa jest dla Zosi....., dla Stolnika Horeszki....., dla Jacka.....
- e) Telimena jest dla Zosi....., dla Rejenta.....
- f) Sędzia jest dla Jacka....., dla Tadeusza.....
- Stolnik jest dla Ewy....., dla Zosi.....

2. Wpisz hasła kart TABOO. Czyje imię znajdzie się na górze każdej karty?

.....

- blondyn
- szkicownik
- dowódca szwadronu
- krewny Zosi
- ma prawo do zamku

.....

- honorowy gość Sędziego
- tabakiera z wizerunkiem króla Poniatowskiego
- ojciec dwóch córek

.....

- przyjaciel Sędziego
- ojciec Tekli
- packa na muchy
- znawca obyczajów
- gra na rogu

.....

- narzeczony Tekli Hreczeszanki
- właściciel charta Sokoła
- przeciwnik Rejenta

.....

- młody
- uczył się w Wilnie
- zauroczony Telimeną
- zakochany w Zosi
- wychowany przez Sędziego

.....

- króliki
- Różeczka
- autorytet dla szlachty zaściankowej
- nienawidzi Rosjan

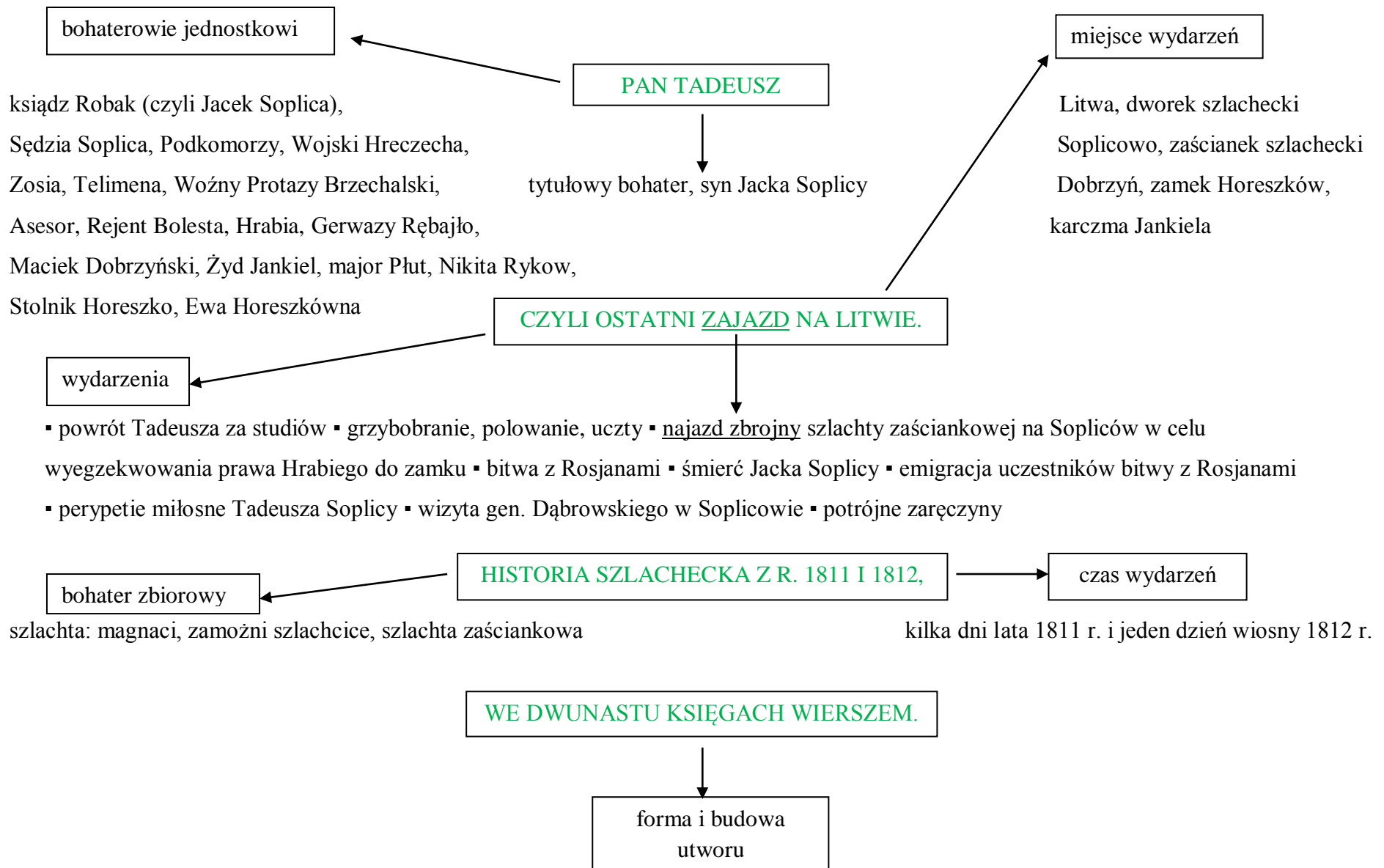
.....

- patriota
- dawny właściciel zamku
- ojciec Ewy
- zabity przez Jacka Soplicę

.....

- zajmuje się ogrodem
- karmi drób
- popiera pomysł uwłaszczenia chłopów
- szczerze kocha Tadeusza

PRZEANALIZUJ ZNACZENIE TYTUŁU EPOPEI:

(kadr z filmu w reżyserii A. Wajdy
M. Żebrowski jako Tadeusz Soplica, A. Bachleda jako Zosia)

Posługując się **słownikiem języka polskiego**, wyjaśnij znaczenie podanych tytułów w dawnej Polsce. Następnie dopisz – tam, gdzie to możliwe – odpowiednie nazwiska bohaterów „Pana Tadeusza”.

- woźny –

.....
• wojski –

.....
• asesor –

.....
• rejent –

.....
• podkomorzy –

4. BOHATER ZBIOROWY – SZLACHTA

Najważniejsze informacje o tej warstwie społeczeństwa znajdziesz pod linkiem:

www.muzeumpanatadeusza.ossolineum.pl/pan-tadeusz-swiat-przedstawiony-2/

Szlachta ukazana w „P. Tadeuszu” miała wiele praw i wpływ na kształt państwa: miała prawo do głosowania w senacie, prawo do majątku i herbu, a także do walki w obronie granic. Mickiewicz pokazuje pełen obraz szlachty, wśród bohaterów „Pana Tadeusza” znajdziemy przedstawicieli wszystkich jej warstw. Poniższa tabela porządkuje informacje na temat szlachty w „Panu Tadeuszu”

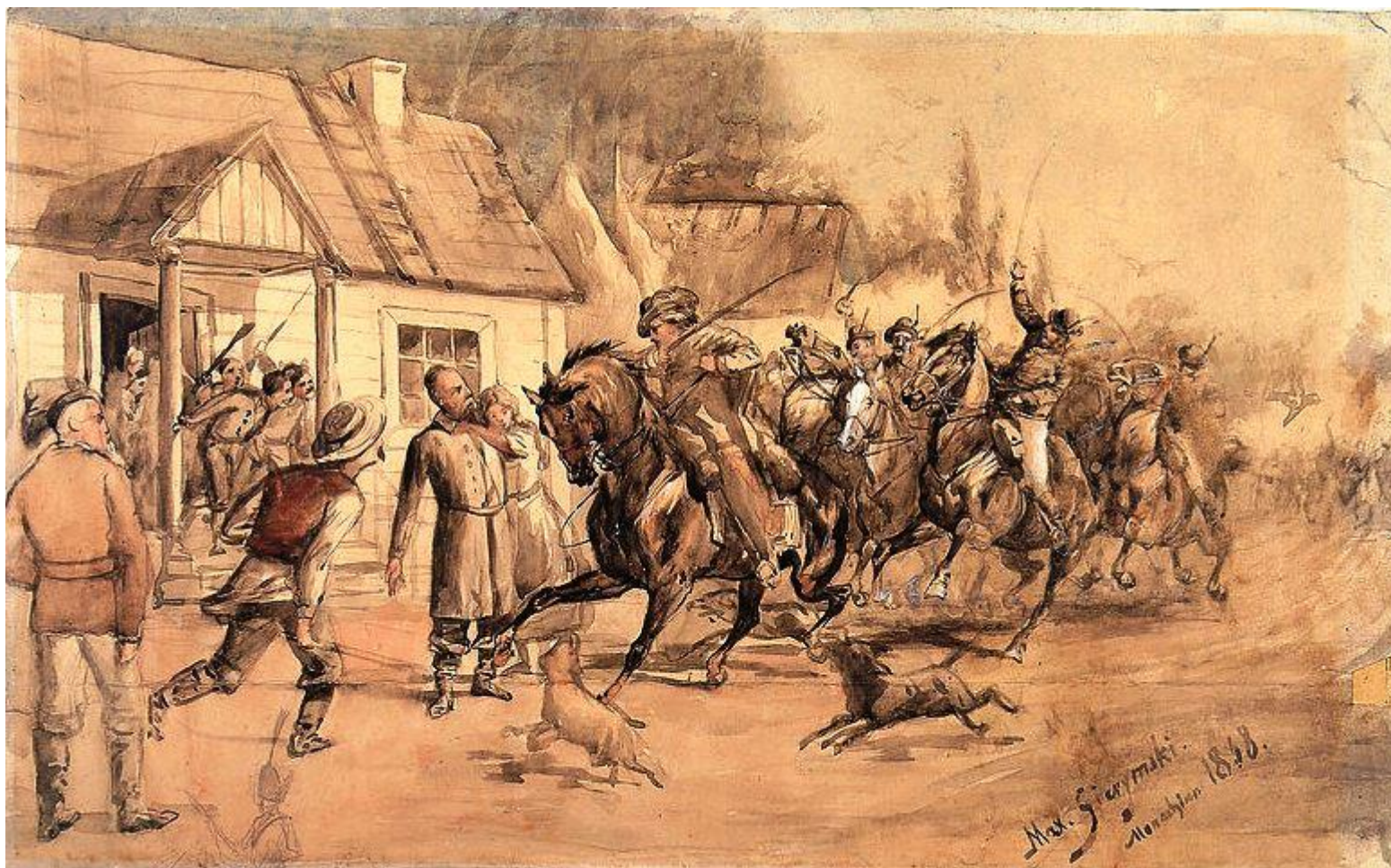
Magnateria	Szlachta Średniozamożna	Szlachta Zagrodowa	Gołota
Przedstawiciel: Stolik Horeszko	Przedstawiciele: Sędzia Soplica, podkomorzy,	Przedstawiciele: Ród Dobrzyńskich	Przedstawiciel: Gerwazy Rębajło – klucznik

	rejent, asesor – urzędnicy ziemscy i posłowie		
Ogromne fortuny, najwyższe urzędy, Prowadzili politykę, mieli wpływ nawet na wybór króla	Posiadali dobra ziemskie (jedną lub kilka wsi), przywiązanie do tradycji – SĘDZIA JAKO STRAŻNIK TRADYCJI, Cechuje ich religijność, warstwa aktywna politycznie	- posiadała rodowód, herb, niewielki majątek, sami musieli pracować na swoje utrzymanie, - opisane są zarówno wady tej warstwy: pieniactwo, awanturnictwo, samowola, ale także zalety np: waleczność, odwaga	- utraciwszy swój majątek, zajmują się cudzym

CZYM BYŁ ZAJAZD?

Zajazd – sposób egzekucji wyroku sądowego w prawodawstwie staropolskim. Wobec słabości władzy wykonawczej I Rzeczypospolitej, stał się faktycznym sposobem dochodzenia swoich praw przez szlachtę. Polegał na zwołaniu przez starostę pospolitego ruszenia powiatu i usunięciu siłą opornego dłużnika.

Od drugiej połowy XVII wieku zaczęto urządzać samowolne (bez udziału starosty) zajazdy celem egzekucji wyroków w drodze samopomocy. Czasem zajazdy były całkowicie bezprawne, w tej sytuacji można je uznać za formę łupiestw.

Maksymilian Gierymski, Zajazd na Soplicowo

5. Spór o zamek w „Panu Tadeuszu”. Możesz przypomnieć sobie wątek sporu i zamek wysłuchując mini wykładu nauczyciela:

https://www.youtube.com/watch?v=H2WMI_8XXtA